ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση 307/85 *

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

1. Ο προσφεύγων είναι αναθεωρητής στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (στο εξής ΟΚΕ) από 1ης Φεβρουαρίου 1982, κατόπιν του γενικού διαγωνισμού CES/LA/19/79.

2. Τον Οκτώβριο του 1982 έλαβε μέρος στο γενικό διαγωνισμό CES/LA/45/81 για την πλήρωση της θέσεως του « προϊσταμένου τμήματος στη γενική διεύθυνση μεταφράσεως — τμήμα ελληνικής γλώσσας », κατηγορίας LA 3. Ως ελάχιστο όριο ηλικίας ορίστηκαν τα σαράντα έτη. Κανείς από τους υποψηφίους δεν περιελήφθη στον πίνακα επιτυχόντων.

3. Το Μάιο του 1983, δημοσιεύτηκε νέα προκήρυξη διαγωνισμού CES/LA/57/83 για την ίδια θέση. Οι απαιτούμενες προϋποθέσεις ήταν οι ίδιες εκτός από δύο εξαιρέσεις, δηλαδή το όριο ηλικίας που ορίστηκε τώρα σε τριανταπέντε έτη και την προσθήκη μιας ακόμη γραπτής εξετάσεως. Στον πίνακα επιτυχόντων περιελήφθη στην πρώτη θέση ο Τσ. και στη δεύτερη ο προσφεύγων.

4. Στις 17 Οκτωβρίου 1984, το Γραφείο της ΟΚΕ πρότεινε στο Συμβούλιο το διορισμό του Τσ. στη θέση του προϊσταμένου τμήματος της ελληνικής γλώσσας, απόφαση που κοινοποιήθηκε στο Συμβούλιο στις 7 Νοεμβρίου 1984. Την ίδια ημέρα ανατέθηκε στον Τσ. « η προσωρινή άσκηση των καθηκόντων που συνδέονται με την εν λόγω θέση », από 1ης Νοεμβρίου 1984 μέχρι να γίνει διορισμός στη θέση αυτή. Ο διορισμός του Τσ. πραγματοποιήθηκε, με την απόφαση του Συμβουλίου της 29ης Ιανουαρίου 1985, από 1ης Φεβρουαρίου 1985. Η απόφαση διορισμού κοινοποιήθηκε στη γενική γραμματεία της ΟΚΕ με έγγραφο του Συμβουλίου, της 4ης Φεβρουαρίου 1985.

5. Στις 31 Μαρτίου 1985, ο προσφεύγων υπέβαλε διοικητική ένσταση « προς την ΑΔΑ της ΟΚΕ διά της ιεραρχικής οδού », με την οποία προέβαλε ότι ο διαγωνισμός LA/57/83 διενεργήθηκε κατά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως και κατά κατάχρηση εξουσίας. Ζητούσε δε την αναβολή της αποφάσεως περί διορισμού, την ακύρωση του επίδικου διορισμού και τη διοργάνωση νέου διαγωνισμού.

6. Στις 26 Ιουλίου 1985, ο πρόεδρος της ΟΚΕ απέρριψε το αίτημα ακυρώσεως του διαγωνισμού και διοργανώσεως άλλου και πληροφόρησε τον προσφεύγοντα ότι το αίτημά του για αναβολή της αμφισβητούμενης αποφάσεως του Συμβουλίου δεν ενέπιπτε στην αρμοδιότητα της ΟΚΕ και του πρότεινε να υποβάλει τη διοικητική του ένσταση στο Συμβούλιο « εάν, παρά τις εξηγήσεις που δόθηκαν, το επιθυμείτε ».

7. Στις 11 Οκτωβρίου 1985, ο προσφεύγων άσκησε προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου θεωρώντας ότι ο πρόεδρος του Συμβουλίου απέρριψε σιωπηρώς την ένστασή του της 31ης Ιουλίου 1985.

8. Η έγγραφη διαδικασία διεξήχθη κανονικώς. Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Ζήτησε, ωστόσο, από το καθού να προσκομίσει την έκθεση της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού LA/57/83 και τα πρακτικά της

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

συνόδου της 17ης Οκτωβρίου 1984 του Γραφείου της ΟΚΕ.

ΙΙ — Αιτήματα των διαδίκων

1. Ο *προσφεύγων* ζητεί από το Δικαστήριο:

« α) να κηρύξει την προσφυγή παραδεκτή και

β) να την κρίνει, επιπλέον, βάσιμη·

γ) να αναγνωρίσει, ιδίως, ότι η διοργάνωση του εν λόγω διαγωνισμού υπερβαίνει τα όρια των αρμοδιοτήτων της ΟΚΕ και, κατά συνέπεια, να τον ακυρώσει·

δ) να κρίνει ότι ο διορισμός του Τσ. στερείται ερείσματος, καθόσον πρέπει να ακυρωθεί ο ίδιος ο διορισμός, διαφορετικά να κρίνει ότι οι προϋποθέσεις επιλογής είναι παράνομες, καθόσον συνιστούν δυσμενή διάκριση, είναι προκατασκευασμένες και ορίστηκαν κατά κατάχρηση εξουσίας και ότι, επομένως, ο διορισμός που επακολούθησε πρέπει να ακυρωθεί·

ε) εν τω μεταξύ, να λάβει υπόψη την πρόταση του προσφεύγοντος να αποδείξει με μάρτυρες τα περιστατικά που εκθέτει λεπτομερέστερα στην παρούσα προσφυγή·

στ) να διατάξει την ΟΚΕ να ανακοινώσει στο Δικαστήριο τα πρακτικά των συνεδριάσεων της εξεταστικής επιτροπής που αναφέρονται στον προταθέντα και διορισθέντα υποψήφιο, καθώς και στον προσφεύγοντα·

ζ) να λάβει υπόψη ότι ο προσφεύγων επιφυλάσσεται να ζητήσει αποζημίωση για ηθική βλάβη και,

η) εν πάση περιπτώσει, να καταδικάσει την ΟΚΕ στο σύνολο των δικαστικών εξόδων ».

Εξάλλου, με την *απάντησή* του ζητεί:

« α) να διατάξει την κατάθεση στο Δικαστήριο της εκθέσεως της εξεταστικής επιτροπής με όλα τα παραρτήματά της, πριν προχωρήσει περαιτέρω η διαδικασία·

β) να λάβει υπόψη ότι προτείνει να αποδείξει με την εξέταση ως μάρτυρα του Π. Δράκου, μέλους του Γραφείου της ΟΚΕ, ότι δεν διεξήχθη καμία συζήτηση σχετικά με τα προσόντα των υποψηφίων που περιελήφθησαν στον πίνακα επιτυχόντων του διαγωνισμού, αλλά προτάθηκε μόνο ο πρώτος επιτυχών χωρίς το παραμικρό σχόλιο· να κρίνει ότι επιβάλλεται το αποδεικτικό αυτό μέσο ».

2. Η *ΟΚΕ* ζητεί από το Δικαστήριο:

« α) να κηρύξει την προσφυγή απαράδεκτη·

β) να κρίνει ότι το αποδεικτικό μέσο που προτείνει ο προσφεύγων είναι αβάσιμο, ιδίως διότι θίγει το απόρρητο των διασκέψεων· επικουρικώς, να επιτρέψει στο καθού να προσκομίσει ανταπόδειξη των περιστατικών που επικαλείται ο προσφεύγων, με κάθε νόμιμο μέσο, περιλαμβανομένης της εξετάσεως μαρτύρων·

γ) να κρίνει αβάσιμο το αίτημα ακυρώσεως και το αίτημα να ληφθεί υπόψη η επιφύλαξη του προσφεύγοντος να ζητήσει αποζημίωση·

δ) κατά συνέπεια, να απορρίψει την προσφυγή και να επιδικάσει κατά νόμο τα δικαστικά έξοδα ».

Στην *ανταπάντησή* της, η ΟΚΕ εμμένει στα αιτήματά της και « επαφίεται στην κρίση του Δικαστηρίου ως προς την προσκόμιση της εκθέσεως της εξεταστικής επιτροπής που ζήτησε ο προσφεύγων ».

3. Το *Συμβούλιο* ζητεί από το Δικαστήριο:

« α) να κηρύξει την κατά του Συμβουλίου προσφυγή απαράδεκτη, λόγω μη υποβολής διοικητικής ενστάσεως στο Συμβούλιο·

β) να κρίνει αβάσιμα τα αιτήματα ακυρώσεως και το αίτημα να ληφθεί υπόψη η επιφύλαξη του προσφεύγοντος να ζητήσει αποζημίωση·

γ) κατά συνέπεια, να απορρίψει την προσφυγή και να επιδικάσει ατά νόμο τα δικαστικά έξοδα ».

III — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

Επί του παραδεκτού της προσφυγής

I — *Σε ό,τι αφορά την ακύρωση του διορισμού*

A — *Ως προς την παθητική νομιμοποίηση του Συμβουλίου*

1. Η *ΟΚΕ* χωρίς να την χαρακτηρίζει ρητώς ως ένσταση απαραδέκτου αλλά ως « αίτηση διευκρινίσεως », ισχυρίζεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση διορισμού πρέπει να αποδοθεί στην ΟΚΕ, η οποία και νομιμοποιείται παθητικώς, και όχι στο Συμβούλιο. Η απόφαση ελήφθη από το Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 57, πρώτο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, του εσωτερικού κανονισμού της ΟΚΕ. Εάν ο προσφεύγων ήθελε να στραφεί και κατά του Συμβουλίου, δεν έπρεπε να αναφέρει στην προσφυγή του μόνο την ΟΚΕ και το Συμβούλιο, αλλά επίσης και την Επιτροπή, διότι τα τρία αυτά όργανα ασκούν, στην παρούσα περίπτωση, από κοινού την εξουσία διορισμού.

2. Το *Συμβούλιο* ζητεί ρητώς να εξαιρεθεί για τους ίδιους λόγους. Θεωρεί ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να αποδοθεί στην ΟΚΕ. Το Συμβούλιο ενήργησε, στην παρούσα περίπτωση, ως αρχή εν μέρει αρμόδια για τους διορισμούς υπαλλήλων LA 3 της ΟΚΕ, κατόπιν εξουσιοδοτήσεως με πράξη της ΟΚΕ.

3. Ο *προσφεύγων* θεωρεί ότι η ΑΔΑ, στην προκειμένη περίπτωση, είναι το Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 57 του εσωτερικού κανονισμού της ΟΚΕ. Το γεγονός ότι, για ορισμένους βαθμούς, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής, δεν αφορά τους υποψηφίους. Πρέπει, συνεπώς, να θεωρηθεί ότι στοιχειοθετείται η ευθύνη του Συμβουλίου.

B — *Ως προς την έλλειψη προηγουμένης διοικητικής ενστάσεως*

1. Η *ΟΚΕ* και το *Συμβούλιο* προβάλλουν κατ' ένσταση το απαράδεκτο της προσφυγής, σε ό,τι αφορά το διορισμό, διότι ο προσφεύγων δεν υπέβαλε προηγουμένως στο Συμβούλιο διοικητική ένσταση, και, ιδίως, δεν ακολούθησε την πρόταση της ΟΚΕ να διαβιβάσει τη διοικητική του ένσταση στο Συμβούλιο.

2. Η *ΟΚΕ* προσθέτει ότι δυνάμει της αρχής του παράλληλου χαρακτήρα τύπων και των διαδικασιών, ο προσφεύγων έπρεπε να υποβάλει διοικητική ένσταση στα διάφορα όργανα που ασκούν από κοινού την εξουσία διορισμού των υπαλλήλων LA 3 της ΟΚΕ. Εφόσον δεν ακολουθήθηκε η διαδικασία αυτή, η απόφαση του Συμβουλίου περί διορισμού του Τσ. δεν μπορεί πλέον να προσβληθεί.

3. Ο *προσφεύγων* ισχυρίζεται ότι υπήρξε διοικητική ένσταση, κατά την έννοια των άρθρων 90 και 91 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Πρόκειται για τη διοικητική του ένσταση της 31ης Μαρτίου 1985, που απευθύνθηκε διά της ιεραρχικής οδού στην ΑΔΑ και, επομένως, εφόσον επρόκειτο για πλήρωση θέσεως LA 3, στο Συμβούλιο. Δεν μπορεί να υπάρξει σύγχυση ως προς τον τελικό αποδέκτη της διοικητικής ενστάσεως που δεν μπορούσε να είναι άλλος από τον πρόεδρο του Συμβουλίου. Τόσο στον τίτλο όσο και στο κείμενο της διοικητικής ενστάσεως, ο προσφεύγων αναφέρεται στην απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 1985 του προέδρου του Συμβουλίου. Εν πάση περιπτώσει, στο Συμβούλιο εναπόκειται να παράσχει εξηγήσεις ως προς την ανωμαλία της μη διαβιβάσεως της διοικητικής του ενστάσεως από την ΟΚΕ η οποία, εν πάση περιπτώσει, παρακράτησε έγγραφο απευθυνόμενο στο Συμβούλιο. Κατά συνέπεια, η πρόταση της ΟΚΕ να διαβιβάσει τη διοικητική ένσταση στο Συμβούλιο δεν είχε νόημα. Ο προσφεύγων διερωτάται αν, υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν συντρέχει περίπτωση αμέλειας ή συγχύσεως εκ μέρους της ΟΚΕ.

II — *Καθόσον αφορά το διαγωνισμό CES/LA/57/83*

Επί της ουσίας

Οι λόγοι ακυρώσεως

1. Η *ΟΚΕ* θεωρεί ότι το αίτημα του προσφεύγοντος περί ακυρώσεως του διορισμού του Τσ., λόγω πλημμελειών του διαγωνισμού, είναι απαράδεκτο για τους εξής λόγους: α) ο προσφεύγων παρέλειψε, στο δικόγραφο της προσφυγής του, να ζητήσει την ακύρωση του εν λόγω διορισμού, περιοριζόμενος να ζητήσει από το Δικαστήριο να κρίνει ότι ο διορισμός αυτός «στερείται ερείσματος»· συνεπώς, δεν υπάρχει λόγος να εξεταστεί η ακύρωση του διαγωνισμού· β) ο προσφεύγων δεν προσέβαλε εμπροθέσμως την απόφαση της εξεταστικής επιτροπής· γ) πρέπει να θεωρηθεί ότι ο προσφεύγων συγκατατέθηκε και παραιτήθηκε από τη δυνατότητα να ζητήσει ακύρωση του διαγωνισμού εφόσον δεν διαμαρτυρήθηκε ούτε κατά της διοργανώσεως ούτε κατά των αποτελεσμάτων του εν λόγω διαγωνισμού.

2. Ο *προσφεύγων* ισχυρίζεται ότι, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, δεν μπορούσε να προσβάλλει προπαρασκευαστική πράξη, όπως είναι η διοργάνωση διαγωνισμού, αλλά την τελική πράξη, δηλαδή το διορισμό υποψηφίου, που συνιστά την τελική βλαπτική πράξη. Εξάλλου, ο προσφεύγων δεν είχε αρχικώς συμφέρον να προσβάλει τη διοργάνωση του διαγωνισμού LA/57/83. Αυτό, ωστόσο, δεν τον εμποδίζει να την προσβάλει τώρα, επικαλούμενος ακυρότητα για λόγους δημοσίας τάξεως, καθόσον ο εν λόγω διαγωνισμός δεν αποφασίστηκε ούτε διοργανώθηκε από το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 57 του εσωτερικού κανονισμού της ΟΚΕ. Το παράνομο του διαγωνισμού συνεπάγεται την ακύρωσή του, καθώς και την ακύρωση της αποφάσεως διορισμού του Τσ., ένα από τα νόμιμα ερείσματα της οποίας αποτελεί ο εν λόγω διαγωνισμός.

Α — *Έλλειψη νομιμότητας της διοργανώσεως του διαγωνισμού*

1. Ως πρώτο λόγο, ο *προσφεύγων* προβάλλει την *αναρμοδιότητα* της γραμματείας της ΟΚΕ να διοργανώσει το διαγωνισμό. Υποστηρίζει ότι, εφόσον ο διαγωνισμός LA/57/83 απέβλεπε στην πλήρωση θέσεως LA 3, η διοργάνωσή του έπρεπε να αποφασιστεί και να εκτελεστεί από το Συμβούλιο, βάσει του άρθρου 57 του εσωτερικού κανονισμού της ΟΚΕ. Πρόκειται για ακυρότητα για λόγους δημοσίας τάξεως.

2. Η *ΟΚΕ* και το *Συμβούλιο* θεωρούν ότι ο λόγος αυτός θέτει το ζήτημα της ερμηνείας του άρθρου 57 του εσωτερικού κανονισμού της ΟΚΕ, σε συνδυασμό με τα άρθρα 2, 29 και 30 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων. Κατά τη γνώμη τους, η μόνη ερμηνεία που είναι νομικώς βάσιμη και πρακτικώς αποτελεσματική είναι εκείνη σύμφωνα με την οποία οι τρεις ΑΔΑ ενεργούν με τον ακόλουθο τρόπο: η ΟΚΕ αποφασίζει και διοργανώνει το διαγωνισμό, το Γραφείο της προβαίνει στην εξέταση των διπλωμάτων και των προσόντων των υποψηφίων βάσει των αποτελεσμάτων του διαγωνισμού και προτείνει στο Συμβούλιο. Το Συμβούλιο διαβιβάζει την πρόταση αυτή στην Επιτροπή για σύμφωνη γνώμη· τέλος, το Συμβούλιο βάσει της προτάσεως του Γραφείου της ΟΚΕ και με τη σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής λαμβάνει την απόφαση, η οποία, από τυπικής πλευράς εμφανίζεται ως «η» απόφαση περί διορισμού. Τη ρεαλιστική αυτή ερμηνεία εφαρμόζουν από μακρού τα τρία όργανα, ώστε να αποτελεί ήδη μέρος του εθιμικού δικαίου. Κατ' αυτό τον τρόπο, διοργανώθηκαν είκοσι περίπου διαδικασίες χωρίς να υπάρξουν διαμαρτυρίες.

Εξάλλου, η ερμηνεία αυτή αφήνει άθικτη την εξουσία του Συμβουλίου και της Επιτροπής να αντιταχθούν σε διορισμό που δεν εγκρίνουν. Αντιθέτως, θεωρούν ότι η ερμηνεία που υποστηρίζει ο προσφεύγων είναι νομικώς αστήρικτη και εξωπραγματική ενόψει της αυξήσεως του προσωπικού της ΟΚΕ.

3. Ο προσφεύγων *αντιτάσσει* ότι το άρθρο 57 δεν μπορεί να ερμηνεύεται ανάλογα με την αύξηση του προσωπικού της ΟΚΕ: ΑΔΑ, στην προκειμένη περίπτωση, εξακολουθεί να είναι το Συμβούλιο. Εξάλλου, είναι άσχετο το επιχείρημα ότι πραγματοποιήθηκαν είκοσι περίπου διορισμοί υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, χωρίς να υπάρξουν διαμαρτυρίες: « injuria non facit jus ». Τέλος, εθιμικό δίκαιο δεν μπορεί να υπάρξει στο διοικητικό δίκαιο.

4. Η *ανταπάντηση*, ιδίως της ΟΚΕ, επικεντρώνεται και πάλι στην ερμηνεία της διατάξεως του άρθρου 57 του εσωτερικού κανονισμού: σύμφωνα με την ερμηνεία αυτή, έχει αφεθεί στον πρόεδρο της ΟΚΕ η εξουσία να κηρύττει κενή μία θέση LA 3, σύμφωνα με το άρθρο 57, πρώτο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, *δεύτερη φράση*, του εσωτερικού κανονισμού. Κατά συνέπεια, ο πρόεδρος της ΟΚΕ ενήργησε σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, ιδίως με το άρθρο 4 αυτού, που ρυθμίζει την προκήρυξη κενής θέσεως. Το άρθρο 4 δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των άρθρων του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως στα οποία αναφέρεται το άρθρο 57, πρώτο εδάφιο, τρίτη περίπτωση, *πρώτη φράση*, του εσωτερικού κανονισμού της ΟΚΕ, σύμφωνα με το οποίο οι εξουσίες της ΑΔΑ ασκούνται « κατόπιν προτάσεως του Γραφείου, από το Συμβούλιο, με σύμφωνη γνώμη της Επιτροπής ».

5. Ως δεύτερο λόγο, ο *προσφεύγων* υποστηρίζει ότι η μείωση του *ορίου ηλικίας* στα 35 έτη ήταν *παράνομη* διότι απέβλεπε να ευνοήσει τον συνυποψήφιό του Τσ.

6. Η *ΟΚΕ* ισχυρίζεται ότι ο λόγος αυτός είναι απαράδεκτος, καθόσον ο προσφεύγων δεν έχει έννομο συμφέρον να ζητήσει ακύρωση του διαγωνισμού, επειδή μειώθηκε το όριο ηλικίας. Εξάλλου, ο προσφεύγων δεν διαμαρτυρήθηκε κατά τη διεξαγωγή του διαγωνισμού.

7. Ως προς την ουσία, η *ΟΚΕ* ισχυρίζεται ότι το όριο ηλικίας μειώθηκε προς το συμφέρον της υπηρεσίας, για να δοθεί η δυνατότητα σε μεγαλύτερο αριθμό υποψηφίων να λάβουν μέρος, ενόψει του γεγονότος ότι στον πρώτο διαγωνισμό υπήρξε περιορισμένος αριθμός υποψηφίων, από τους οποίους κανένας δεν επιλέχθηκε· το όριο αυτό ηλικίας είναι σήμερα συνηθισμένο σε διαγωνισμούς αυτού του τύπου.

8. Το *Συμβούλιο* θεωρεί ότι ο λόγος αυτός αφορά αποκλειστικώς την ΟΚΕ. Επικουρικώς, αναφέρεται στις ενστάσεις και τους αμυντικούς ισχυρισμούς της ΟΚΕ.

Β — *Το παράνομο της διεξαγωγής του διαγωνισμού*

1. Πρώτον, ο *προσφεύγων* προβάλλει, σχετικώς, ότι ο διαγωνισμός *διεξήχθη κατά τρόπο που συνιστά διάκριση σε βάρος του.* Επικαλείται, ιδίως, τα ακόλουθα περιστατικά: α) ενώ κατά τον πρώτο διαγωνισμό του ζητήθηκε να απέχει από την άσκηση των καθηκόντων του προϊσταμένου του τμήματος, κατά τη διάρκεια του επίδικου κανονισμού επιτράπηκε στον Τσ. να ασκεί τα καθήκοντα αυτά· β) από το Μάρτιο του 1983, ο γενικός διευθυντής της ΟΚΕ και πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής παραμέρισε τον προσφεύγοντα ενώ συνεργαζόταν με τον Τσ. για τις ανάγκες της υπηρεσίας και έπιναν μαζί καφέ ακόμα και το χρονικό διάστημα μεταξύ προκηρύξεως και περατώσεως του διαγωνισμού.

2. Η *ΟΚΕ* απαντά ότι ο ίδιος ο προσφεύγων, προβάλλοντας διάφορα προσχήματα, αρνήθηκε να αναλάβει τις ευθύνες του προϊσταμένου του τμήματος. Ωστόσο, μέχρι και το 1984, ο γενικός διευθυντής ζήτησε από τον προϊστάμενο της υπηρεσίας μεταφράσεως να αναλάβει τη διεύθυνση του ελληνικού τμήματος σε συνεργασία με τον προσφεύγοντα και τον Τσ.· ο τρόπος αυτός διευθύνσεως οφειλόταν στα προβλήματα που έθεσε η πρόσφατη προσχώ-

ρηση της Ελλάδας. Εξάλλου, ζητήθηκε επανειλημμένως η γνώμη του προσφεύγοντος σχετικά με τη μονιμοποίηση δοκίμων υπαλλήλων του ελληνικού τμήματος.

3. Δεύτερον, ο *προσφεύγων* υποστηρίζει ότι η εξεταστική επιτροπή εξέτασε και βαθμολόγησε την προσωπικότητα των υποψηφίων. Με την πράξη αυτή, *η εξεταστική επιτροπή υπερέβη* αισθητώς τις *αρμοδιότητές* της.

4. Η *ΟΚΕ* υποστηρίζει ότι η εξέταση αυτή εμπίπτει στη διακριτική εξουσία εκτιμήσεως της ΑΔΑ και της εξεταστικής επιτροπής, τα όρια της οποίας δεν παραβιάστηκαν στην προκειμένη περίπτωση, δεδομένου ότι η ικανότητα διευθύνσεως τμήματος περιλαμβανόταν στις υποθέσεις που απαιτούσε η προκήρυξη κενής θέσης.

5. Τρίτον, ο *προσφεύγων* υποστηρίζει ότι όλα είχαν προαποφασιστεί και ότι υπάρχει *κατάχρηση εξουσίας*. Σε ό,τι αφορά την εξεταστική επιτροπή υποστηρίζει τα ακόλουθα:

α) η εξεταστική επιτροπή ανέμενε να επιστρέψει από τις διακοπές του ο γενικός διευθυντής της ΟΚΕ πριν προβεί στην εξέταση της προσωπικότητας των υποψηφίων·

β) πριν ακόμα η εξεταστική επιτροπή συντάξει την έκθεσή της, ο προσφεύγων πληροφορήθηκε ότι ο Τσ. κατέλαβε το γραφείο του προϊσταμένου.

6. Η *ΟΚΕ* υποστηρίζει ότι ο λόγος αυτός είναι αβάσιμος, ισχυριζόμενη ότι:

α) η εξέταση της προσωπικότητας των υποψηφίων εμπίπτει στη διακριτική εξουσία της ΑΔΑ και της εξεταστικής επιτροπής·

β) η κατάληψη του γραφείου του προϊσταμένου του ελληνικού τμήματος από τον Τσ. αποτελεί τυχαίο γεγονός, εσωτερική διευθέτηση του ελληνικού τμήματος που την επέβαλαν πρακτικοί λόγοι· δεν επρόκειτο για απόφαση της διοικήσεως, το πραγματικό δε αυτό γεγονός δεν μπορούσε να ασκήσει την παραμικρή επιρροή στην ΑΔΑ.

7. Το *Συμβούλιο* θεωρεί ότι οι λόγοι αυτοί αφορούν αποκλειστικώς την ΟΚΕ. Επικουρικώς, αναφέρεται στις ενστάσεις και τους αμυντικούς ισχυρισμούς της ΟΚΕ.

Γ — *Το παράνομο της προτάσεως διορισμού*

Το παράνομο της προτάσεως του Γραφείου

1. Κατά τον *προσφεύγοντα* η πρόταση του Γραφείου της ΟΚΕ, της 17ης Οκτωβρίου 1984, περί διορισμού του Τσ. είναι *παράνομη*, διότι δεν διεξήχθη συζήτηση περί των συγκριτικών προσόντων των υποψηφίων, αλλά απλώς έγινε δεκτή η πρόταση του γενικού γραμματέα που είχε ληφθεί εκ των προτέρων. Ο προσφεύγων ζήτησε τα πρακτικά της συνεδριάσεως αυτής χωρίς το αίτημά του να γίνει δεκτό.

Υποστηρίζει ότι έχει σχεδόν τη βεβαιότητα ότι οι δύο υποψήφιοι κατετάγησαν ουσιαστικά στην ίδια σειρά και ότι σε τέτοιες περιπτώσεις επιλέγεται συνήθως ο μεγαλύτερος στην ηλικία υποψήφιος. Εξάλλου, ο προσφεύγων είχε επαγγελματική πείρα κατά επτά έτη μεγαλύτερη από του Τσ., είχαν και οι δύο ασκήσει εναλλακτικώς τα καθήκοντα του προϊσταμένου, χωρίς να διατυπωθεί καμία μομφή σε βάρος του προσφεύγοντος και, τέλος, οι γλωσσικές γνώσεις του προσφεύγοντος υπερβαίνουν κατά πολύ εκείνες του Τσ.

2. Η *ΟΚΕ* υποστηρίζει ότι έγινε προσεκτική συγκριτική εξέταση των τίτλων και των προσόντων των υποψηφίων. Το ότι δεν έγινε, κατά κυριολεξία, συζήτηση οφείλεται στο γεγονός ότι υπήρξε συναίνεση που καθιστούσε περιττή κάθε συζήτηση. Όλα τα μέλη του Γρα-

φείου είχαν στη διάθεσή τους αντίγραφο του πίνακα επιτυχόντων και μπορούσαν να διατυπώσουν τη διαφωνία τους με την πρόταση του γενικού γραμματέα, εάν είχαν αντίθετη άποψη.

Η ΟΚΕ υποστηρίζει ακόμη ότι οι ικανότητες του προσφεύγοντος δεν ήταν καλύτερες από τις ικανότητες του Τσ., ότι οι δύο υποψήφιοι δεν είχαν στην πραγματικότητα ασκήσει εναλλακτικώς τα καθήκοντα του προϊσταμένου του τμήματος, καθόσον ο προσφεύγων το απέφευγε, και ότι η αρχαιότητα και μόνο ενός υπαλλήλου δεν συνιστά αποφασιστικό στοιχείο κατά την εκτίμηση των ικανοτήτων του.

3. Το *Συμβούλιο* θεωρεί ότι ο λόγος αυτός δεν το αφορά και, επικουρικώς, αναφέρεται στις ενστάσεις και τους αμυντικούς ισχυρισμούς της ΟΚΕ.

4. Στην *απάντησή* του ο προσφεύγων επισυνάπτει βεβαίωση ενός από τους έλληνες συμβούλους (μέλη) του Γραφείου, σύμφωνα με την οποία δεν είχαν εξεταστεί καθόλου οι περιπτώσεις των άλλων υποψηφίων που είχαν περιληφθεί στον πίνακα επιτυχόντων. Προτείνει, επίσης, να εξεταστεί ως μάρτυρας ένας άλλος έλληνας σύμβουλος σχετικά με τα όσα συνέβησαν στη συνεδρίαση εκείνη.

5. Στην *ανταπάντησή* της η ΟΚΕ επισημαίνει ότι κατά τη συνεδρίαση της 20ής Νοεμβρίου 1984, το Γραφείο ενέκρινε τα πρακτικά της συνεδριάσεώς του, της 17ης Οκτωβρίου 1984, χωρίς κανένα μέλος του να διατυπώσει οποιαδήποτε παρατήρηση, ιδίως ως προς τη μνεία ότι « εξετάστηκαν προσεκτικά όλες οι αιτήσεις ... ». Τα πρακτικά αυτά που συντάχθηκαν σε ανύποπτο χρόνο, έχουν μεγαλύτερη αποδεικτική αξία από μια βεβαίωση που συντάχθηκε ειδικά για την υπόθεση, ένα χρόνο μετά από τα εν λόγω περιστατικά.

Κατάχρηση εξουσίας

1. Ο *προσφεύγων* υποστηρίζει ότι ακόμα και κατά τη φάση διατυπώσεως της προτάσεως εξακολούθησε να υφίσταται η κατάχρηση εξουσίας που κατέστησε πλημμελή όλη τη διαδικασία. Διατυπώνει τους ακόλουθους ισχυρισμούς:

α) ήδη κατά τον πρώτο διαγωνισμό ο προσφεύγων αντιμετωπίστηκε κατά τρόπο άνισο: κανένα από τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής δεν γνώριζε την ελληνική γλώσσα· καίτοι δεν μπορεί να προσβάλει πλέον το διαγωνισμό αυτό,παρατηρεί ωστόσο ότι συνέβησαν ορισμένα εκπληκτικά πράγματα τα οποία προδίκασαν τα αποτελέσματα του δεύτερου διαγωνισμού:

β) το όριο ηλικίας μειώθηκε στο διαγωνισμό LA/57/83, σε σύγκριση με το διαγωνισμό LA/45/81, για να δοθεί η δυνατότητα στον Τσ. να λάβει μέρος·

γ) από τον Απρίλιο του 1984 ο ιεραρχικός προϊστάμενος δεν ζήτησε ποτέ πλέον τη γνώμη του προσφεύγοντος·

δ) ο γενικός διευθυντής τον πληροφόρησε στις 19 Ιουλίου 1984 ότι ο Τσ. διορίστηκε στη θέση του προϊσταμένου του τμήματος· προκατέλαβε, έτσι, τις αποφάσεις του Γραφείου, της Επιτροπής και του Συμβουλίου·

ε) από την ίδια εκείνη ημέρα, την 19η Ιουλίου 1984, ο Τσ. άρχισε να ασκεί εμφανώς τα καθήκοντα του προϊσταμένου του τμήματος·

στ) την ίδια μέρα, ο Τσ. γιόρτασε με τους φίλους και συναδέλφους του το ευτυχές γεγονός.

2. Η *ΟΚΕ* αμφισβητεί κατηγορηματικώς το βάσιμο του λόγου αυτού, από πραγματικής και νομικής απόψεως. Στους διάφορους ισχυρισμούς, απαντά ως εξής:

α) ο προσφεύγων εκπρόθεσμα επικαλείται διαδικαστικές πλημμέλειες του πρώτου διαγωνισμού, εφόσον δεν είχε εγκαίρως διαμαρτυρηθεί·

β) ο προσφεύγων δεν μπορεί να προβάλλει το λόγο αυτό, εφόσον δεν είχε κατά κανένα τρόπο διαμαρτυρηθεί κατά τη διεξαγωγή του διαγωνισμού· σε ό,τι αφορά την ουσία, το όριο ηλικίας μειώθηκε προς το συμφέρον της υπηρεσίας για να δοθεί η δυνατότητα σε μεγαλύτερο αριθμό υποψηφίων να λάβουν μέρος, καθόσον κατά τον πρώτο διαγωνισμό υπήρξε περιορισμένος αριθμός υποψηφίων από τους οποίους κανείς δεν επιλέχτηκε· το όριο αυτό ηλικίας είναι σήμερα συνηθισμένο στους διαγωνισμούς αυτού του τύπου·

γ) ο γενικός διευθυντής της ΟΚΕ και πρόεδρος της εξεταστικής επιτροπής κάλεσε, στις 19 Ιουλίου 1984, τόσο τον προσφεύγοντα όσο και τον Τσ. για να τους πληροφορήσει ότι είχαν επιτύχει στο διαγωνισμό και ότι ο πίνακας επιτυχόντων είχε διαβιβαστεί στο γραφείο της ΟΚΕ για να λάβει απόφαση σχετικά με το διαγωνισμό. Το γεγονός αυτό δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προδίκασε το διορισμό του Τσ.·

δ) είναι πεπλανημένος ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος ότι ο ιεραρχικός προϊστάμενός του δεν είχε ζητήσει τη γνώμη του·

ε) η ερμηνεία που δίνει ο προσφεύγων στη «γιορτή του Τσ.», είναι εντελώς προσωπική και υποκειμενική και δεν στηρίζεται σε κανένα αποδεικτικό στοιχείο· εξάλλου, δεν αναφέρεται καν στο υπόμνημά του της 19ης Σεπτεμβρίου 1984·

3. Το *Συμβούλιο* αναφέρεται επικουρικώς στα επιχειρήματα της ΟΚΕ.

4. Ο *προσφεύγων* επιφυλάχθηκε, στα αιτήματα της προσφυγής του, να ζητήσει αποζημίωση για ηθική βλάβη. Το αίτημα αυτό δεν διευκρινίστηκε περαιτέρω.

Ως προς τα αποδεικτικά μέσα που προτείνει ο προσφεύγων

Ο *προσφεύγων* προτείνει, εξάλλου, σειρά αποδεικτικών μέσων προς στήριξη των ισχυρισμών του. Ειδικότερα, ζητεί:

Α — *Κατάθεση εγγράφων*

α) Κατάθεση των πρακτικών της εξεταστικής επιτροπής του διαγωνισμού, των εκθέσεων της εξεταστικής επιτροπής και της βαθμολογίας των υποψηφίων, καθώς και όλων των παραρτημάτων.

β) Κατάθεση των πρακτικών της συνεδριάσεως της 17ης Οκτωβρίου 1984 του γραφείου της ΟΚΕ.

Β — *Εξέταση μαρτύρων*

α) Κλήση του Feilberg, προϊσταμένου του τμήματος δανικής μεταφράσεως, και την εξέτασή του ως μάρτυρα, σχετικά με την εξέταση της προσωπικότητας των υποψηφίων από την εξεταστική επιτροπή του διαγωνισμού.

β) Εξέταση του Δράκου, μέλους του Γραφείου της ΟΚΕ, ως μάρτυρα για τον τρόπο που διεξήχθη η συνεδρίαση του Γραφείου της 17ης Οκτωβρίου 1984.

γ) Τέλος, μεταξύ των αιτημάτων της προσφυγής περιλαμβάνεται και το αίτημα «να ληφθεί υπόψη η πρόταση του προσφεύγοντος να αποδείξει με μαρτυρικές καταθέσεις τα διάφορα περιστατικά ... που εκτίθενται ... στην προσφυγή».

Κ. Κακούρης
εισηγητής δικαστής